

Monografia nie tylko dla studentów

Łódź – dzięki twórcy polskiej szkoły rehabilitacji profesorowi Wiktorowi Dedze i doktorowi Eugeniuszowi Rudczykowi – trafiła na karty niedawno wydanej drukiem monografii „Propedeutyka i historia fizjoterapii” pod redakcją Tadeusza Kasperczyka i Dariusza Muchy. Co prawda prof. T. Kasperczyk nie potraktował Łodzi jako ośrodka rehabilitacji, tak jak Poznań czy Kraków, ale zafascynowała go znajomość W. Degi z E. Rudczykiem i dokonania na polu rehabilitacji w centrum Polski. T. Kasperczyk przyznał ponadto, że właśnie w Łodzi poznał W. Degę – stąd łódzkie akcenty w monografii.

Choć rehabilitacja i fizjoterapia doczekały się w Polsce bogatej literatury naukowej – wciąż brakuje opracowań dotyczących dorobku konkretnych postaci, a powiązanie ich właśnie z historią na kartach jednej książki, przeznaczonej głównie dla studentów, stanowi nowe podejście i jest czymś, czego dotąd w kraju nie było. Cenny jest również przystępny język podręcznika, a także bogata ikonografia.

Autorzy i redaktorzy monografii prezentują rys historyczny rehabilitacji na świecie i w Polsce, pisząc m.in. o akupresurze i akupunkturze, masażu, terapii manualnej i kinezyterapii. Jak się okazuje, już starożytni stosowali niektóre metody. Wiele uwagi poświęcają też rehabilitacji w Republice Czeskiej i Republice Słowackiej, przypominając m.in. postać prof. K. Lewita, autora ponad 230 publikacji, który w grudniu 2006 r. odebrał tytuł *doctora honoris causa* Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. „Orędownikiem tego zaszczytnego wyróżnienia – czytamy w monografii – był doktor Eugeniusz Rudczyk, a laudację wygłosił profesor Henryk Chmielewski, podkreślając zasługi profesora dla rozwoju europejskiej szkoły terapii manualnej”.

W monografii przybliżono czytelnikom nie tylko najważniejsze ośrodki rehabilitacji (Warszawa, Kraków), ale i ludzi, którzy wnieśli olbrzymi wkład w rozwój rehabilitacji leczniczej (m.in. Wiktor Dega, Kazimiera Milanowska, Janina Tomaszewska, Marian Wess, Adam Pąchalski). To właśnie polski uczony W. Dega na posiedzeniu Biura Europejskiego WHO w 1970 r. przedstawił projekt koncepcji kompleksowej rehabilitacji obejmujący cztery elementy rehabilitacji: powszechność, kompleksowość, wczesność i ciągłość. Mimo upływu dziesięcioleci te elementy są wciąż aktualne.

Prof. Tadeusz Kasperczyk, od ponad pół wieku związany z Krakowem, autor ponad 140 książek, zajmował się m.in. wadami postawy, rolą ruchu, a także metodami alternatywnymi w medycynie tradycyjnej, m.in. terapią manualną. Choć i ona nie jest czymś zupełnie nowym i nieznanym, nadal z trudem przebija się w praktyce. Pokazuje to najlepiej, jak wiele trzeba jeszcze zrobić na polu rehabilitacji w naszym kraju.

Dodajmy na zakończenie, że autorzy też cennej pozycji wydawniczej nie pominęli wodolecznictwa, balneologii i helioterapii (leczenie słońcem), a także uzdrowisk w naszym kraju w XXI w., a dla studentów i innych czytelników zapewne ważne są też źródła zawierające noty biograficzne osób zasłużonych dla rozwoju fizjoterapii i rehabilitacji. Z kronikarskiego obowiązku dodajmy, że autorami poszczególnych rozdziałów są: Tadeusz Kasperczyk, Wioletta Mikulakova, Dariusz Mucha i Teresa Mucha.

Ryszard Poradowski

Panaceum 6/2023